

gemeente
Barneveld

Memo

Datum:
26 augustus 2018

Onderwerp: Regiodeal Utrecht: Verdichten en vergroenen

Ter attentie van: Gemeenteraad

Afzender: Burgemeester en wethouders

Bijgaand treft u ter kennisname de tekst aan van het inleidende document (2-pager) van de provincie Utrecht. Hiermee legt Utrecht een claim op het budget voor de regiodeal met het rijk.

De provincie Utrecht presenteert zich als één regio. In tegenstelling tot de regio FoodValley zet Utrecht daarbij niet in op een economisch profiel, maar wil men door middel van de projecten in het kader van de regiodeal compenserende maatregelen nemen voor de bevolkingsgroei en de economische groei, teneinde de het welzijn en de gezondheid van de bevolking te beschermen.

Vertrekpunt daarbij is dat het aantal inwoners de komende decennia sterk groeit: de verwachte bevolkingsgroei van de regio Utrecht staat gelijk aan de omvang van de huidige stad Utrecht. Ook infrastructurele maatregelen zoals opwaardering van het knooppunt Hoevelaken, vergroten de belasting van de draaischijf Utrecht. Dit stelt de regio voor een enorme opgave, namelijk om de groei van woningen, arbeidsplaatsen en vervoersbewegingen op een zo gezond mogelijke manier vorm te geven, met oog voor het welzijn van alle Utrechters. Daarom hanteert de regio een agenda die 'gezond stedelijk leven' voorop stelt: gezonde groei, voor gezonde inwoners, in een gezonde omgeving.

Dat wil men vooral doen door een aantal ruimtelijke initiatieven op te pakken, waarmee het de verstedelijkte gebied beter wordt verbonden met de groene omgeving. Behoudens enige relatie met Nijkerk (projecten Amersfoort Noord) hebben de projecten geen relatie met onze regio. Het Utrechtse deel van onze regio (Rhenen, Renswoude, Veenendaal) komt niet voor. Daar staat wel tegenover dat de provincie Utrecht meewerkt aan de regiodeal FoodValley en met name op het aspect gezondheid.

Gegeven de insteek van de regiodeal Utrecht, is er vanuit Barneveld geen aanleiding om op-of aanmerkingen in te dienen. De invulling van de regiodeal voorziet vooral in de implementatie van een aantal projecten aan de noordkant van de stad Amersfoort en biedt weinig aanknopingspunten voor een verbinding met de regiodeal FoodValley. Wel kan de regiodeal positief tegemoet getreden worden als het gaat om de gedachtevorming van een juiste verhouding tussen stad en ommeland die als een mal en contramal in elkaar grijpen.

Penvoerder: Provincie Utrecht

Indieners: Provincie Utrecht – Gemeente Utrecht – Gemeente Amersfoort – Economic Board Utrecht – Universiteit Utrecht

<p>Inhoudelijke aspecten</p> <p>a. In hoeverre is er sprake van een meervoudige opgave?</p>	<p>De gezondste regio van Europa zijn, dat is de missie van regio Utrecht. Daar is alle aanleiding toe. De regio is de tweede meest competitieve regio in Europa volgens de Europese Commissie, dankzij een mix van kwaliteiten als stedelijk wonen in een groene omgeving met hoge natuurwaarde, een hoge concentratie kennisinstellingen en aanverwante bedrijvigheid, en de centrale ligging in Nederland.</p> <p>Het aantal inwoners groeit de komende decennia sterk: de verwachte bevolkingsgroei van de regio Utrecht staat gelijk aan de omvang van de huidige stad Utrecht. Dit stelt de regio voor een enorme opgave, namelijk om de groei van woningen, arbeidsplaatsen en vervoersbewegingen op een zo gezond mogelijke manier vorm te geven, met oog voor het welzijn van alle Utrechters.</p> <p>Daarom hanteert de regio een agenda die ‘gezond stedelijk leven’ voorop stelt: gezonde groei, voor gezonde inwoners, in een gezonde omgeving. Een agenda die publieke en private partners uitdaagt om tot de meest gezonde oplossingen te komen op alle terreinen die inwoners van een stedelijke omgeving raken.</p> <p>In deze Regio Deal richten we ons op een cruciale opgave binnen die agenda: verdichten en vergroenen. Ofwel, groei benutten om het hoogwaardig groen in de regio én de leefomgeving in de stedelijke omgeving te versterken. Daarbij richten we onze aandacht met name op de overgangen tussen stad en land. Gebieden waar infrastructuur vaak als een barrière werkt, en als een bron van vervuiling. De stadsrand waar de druk ligt om woningen te bouwen en de kans om natuurwaarden toe te voegen op het platteland. Waar bewoners en bedrijven uitgenodigd kunnen worden om te bewegen, elkaar te ontmoeten, te leren, gezond te eten. Waar dit extra pregnant is in wijken met veel kwetsbare inwoners. Het zijn dus ook plekken waar belangen kunnen botsen en bekostiging vaak moeizaam is. Verdichten en vergroenen rond stad-land verbindingen is dan ook bij uitstek een meervoudige opgave en in dit perspectief uniek voor regio Utrecht.</p>
<p>b. In hoeverre is er sprake van een integrale aanpak van de regionale opgave?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Er is een duidelijk verband tussen de voorgestelde aanpak en de regionale opgave (doeltreffendheid); - De aanpak bestaat uit een aantal verschillende, samenhangende pijlers; - Op elke pijler wordt actie ondernomen.	<p>Doel van de Regio Deal is om bij te dragen aan de brede welvaart in de regio door de bevolkingsgroei mogelijk te maken en tegelijk de leefomgeving in de stedelijke omgeving én hoogwaardig groen in de regio te versterken (volgend aan het concept ‘Ringpark Utrecht’). Het Ringpark is het antwoord op de ambities van de sterk groeiende Utrechtse regio. Het concept van het Ringpark Utrecht koppelt de stedelijke groei van de regio aan een aantrekkelijke groene omgeving en behoudt de juiste balans met aandacht voor de kwaliteit van de leefomgeving.</p> <p>Ofwel: verdichten en vergroenen.</p> <p>We onderscheiden twee pijlers die hieraan bijdragen:</p> <p>A. Stad-land verbindingen. Het ontwikkelen van diverse stad- en landverbindingen waarmee in de stedelijke omgeving aan meer mensen een plek wordt geboden, en tegelijkertijd een meer leefbare, duurzame en gezonde omgeving ontstaat, in combinatie met verbeterde en veilige mobiliteit.</p> <p>B. Effectmeting. Het meten van effecten van investeringen op brede welvaartsontwikkeling, om publieke en private investeringen op termijn steeds beter ten dienste te kunnen stellen van de regionale agenda voor gezond stedelijk leven.</p> <p>De regio wil zich (met steun van het kabinet) inspannen voor een aantal concrete resultaten in de periode 2019-2022. Onder pijler A brengt de regio twee gebieden in</p>

waar deze problematiek het meest urgent is: (1) Utrecht Overvecht/Noorderpark en (2) Noordvleugel Regio Amersfoort. Onder pijler B ontwikkelt een publiek-privaat regionaal consortium de brede welvaartsindicator (3) en past deze toe op de projecten in deze Regio Deal.

1. Groene verbinding Utrecht Overvecht/Noorderpark

Utrecht-stad werkt aan woonwijken waar groen een positief effect heeft op alle inwoners. Een uitgelezen kans om deze visie merkbaar realiteit te laten worden en ervaring op te doen voor andere wijken binnen Utrecht, is de verbinding van Overvecht met het Noorderpark. Overvecht is, volgens de verkenning in 2007, aangemerkt als een kwetsbare wijk. Vlakbij deze wijk ligt het Noorderpark, een mooi en ruim groen gebied, maar dat is moeilijk toegankelijk vanwege de barrière die de Noordelijke Rondweg Utrecht (NRU) vormt. Groen geeft een goede impuls aan interactie, gezondheid en welbevinden en daarom betekent de verbinding Overvecht-Noorderpark veel voor iedereen in Overvecht en een brede groep bewoners daarbuiten.

De groene verbinding Overvecht/Noorderpark realiseren we door de combinatie en integratie van drie projecten, namelijk:

- **Groene Lint Overvecht:** de wijk Overvecht heeft nu weinig gemeenschappelijk groen. We maken de wijk groener met een lint van ongeveer 5 km, dat de huidige (kleine) parken, Park de Gagel en Park de Watertoren, het centrum en het Noorderpark met elkaar verbindt. Deze groenblauwe verbindingen in de stad creëren een laagdrempelige manier om naar te buiten gaan, in het groen te bewegen en elkaar te ontmoeten;
- **Verrijking NRU:** bij de aanpassing van de huidige weg tot Noordelijke Rondweg Utrecht, gaan we de barrière van NRU als harde grens tussen stad en land ombuigen naar zone met intensieve interactie en verbinding door middel van onderdoorgang Henry Dunantplein. Er ontstaat een groene, interessante verbinding die uitnodigt om vanuit Overvecht het Noorderpark in te gaan.
- **Noorderpark:** verbeteren van de poort naar het Noorderpark en de waterlinie door betere routestructuren en vindbaarheid van voorzieningen, aansluitend op de al bestaande indrukwekkende strokenverkaveling en het landschap van de Nieuwe Hollandse Waterlinie met Fort De Gagel, Fort Ruigenhoek en Fort Blauwkapel. Hiermee bevorderen we ontmoetingen tussen de mensen uit de verschillende wijken en zorgen we voor aangename groene routes naar buiten.

2. Groene Zone Noordvleugel Regio Amersfoort

De regio Amersfoort werkt, vanuit een gezamenlijke gebiedsvisie met provinciaal grensoverschrijdende gebieden, aan de verbinding tussen stad, groen en platteland, zodat inwoners in een sterk verstedelijkte groeiregio in de nabijheid van hun woning toegang hebben tot kwalitatief hoogwaardig groen- en recreatiemogelijkheden. De concentratie van recreatie leidt tot het ontlasten van de recreatiedruk op het unieke, open vogelweidegebied van Eemland-Arkemheen en de rijksmonumentale kern van het Hoevelakense Bos. De zonering van functies geeft ook ruimte voor verdere agrarische structuurversterking, meer initiatieven voor regionaal voedsel en verbrede landbouw in de Noordvleugel.

- **Over de Laak:** Deze stadsrandzone vraagt ruimte en investeringen in groen/recreatieve functies. Het betreft een complexe gebiedsontwikkeling met een veelheid aan grondeigenaren (waaronder de gemeente Amersfoort zelf in drie niet-aaneengesloten gebieden). Voor de bewoners is het van essentieel belang dat niet alleen deze drie deelgebieden worden aangepakt, maar ook dat de tussenliggende gebieden met diverse grondeigenaren toegankelijk worden gemaakt en ontwikkeld, zodat er één aangesloten groen-recreatief gebied ontstaat. Hierdoor ontstaat een natuurlijke overgang tussen stad en platteland.
- **Verbindingen:** De geplande verbreding van de A28 (knooppunt Hoevelaken) vergroot de recreatieve barrière van de snelweg en versnippert het gebied nog meer (naast ook het treinspoor en diverse lokale verkeerswegen). Het voorstel is om gezamenlijk met de gemeente Nijkerk twee aantrekkelijke recreatieve verbindingen te maken tussen de groen/recreatieve gebiedsdelen aan weerszijden van de A28 en

	<p>het spoor om daarmee het functioneren van de groene zone voor recreatie en toerisme te versterken.</p> <p>3. Brede Welvaartsindicator</p> <p>De regio Utrecht zal de voortgang van haar activiteiten monitoren (inputs) alsmede de meetbare effecten (outputs), ook om daarmee te communiceren naar bewoners. Wij achten het cruciaal om de doelmatigheid en effecten van de investeringen op een adequate en transparante wijze te monitoren. Wij willen de Brede Welvaartsindicator (BWI) benutten en verrijken vanuit een multidimensionaal perspectief. De BWI is een integrale indicator, die is ontwikkeld door de UU en de Rabobank, en omvat elf dimensies (inkomen, onderwijs, gezondheid, milieu, veiligheid, banen, werk/thuis-balans, woonsituatie, sociale relaties, institutionele kwaliteit, en subjectief welzijn). Hierdoor is zowel een geografische als temporele vergelijking mogelijk.</p> <p>Ten behoeve van de gemeenschappelijke agenda ‘Gezond Stedelijk Leven’ wordt nu een innovatieve, meer fijnmazige versie van de BWI ontwikkeld die het mogelijk maakt om ontwikkelingen op gemeenteniveau of zelfs wijkniveau te volgen. Dit betekent ook dat de indicatoren op een ander schaalniveau verzameld moeten worden. De inzet van de partners in de monitorgroep alliantie, waaronder de UU, UMC Utrecht, het RIVM, TNO en private partijen, is om hun unieke kennis op het gebied van Gezond Stedelijk Leven en de brede welvaart in het algemeen in deze deal in te zetten. Door middel van continue monitoring van een tweetal voorbeeldwijken in Utrecht en Amersfoort meten en evalueren we de effecten van de projecten binnen de Regio Deal. Deze nieuwe methoden komen ook beschikbaar voor andere publieke en private toepassingen en zullen substantieel bijdragen aan de expertise op het terrein van brede welvaart.</p>
<p>c. Is er een te verwachten positief effect op brede welvaart?</p>	<p>De optelsom van maatregelen zal naar verwachting leiden tot positieve effecten op uiteenlopende facetten van brede welvaart. In de projectgebieden wordt ingezet op meer beweging en ontmoeting, en daarmee activering van kwetsbare groepen, een verhoogde natuurwaarde, minder luchtverontreiniging en geluidsoverlast. Indirecte effecten zijn bijvoorbeeld aantrekkelijk vestigingsklimaat, meer investeringsmogelijkheden voor bedrijven, een afname van het woningtekort en het beperken van CO2-uitstoot.</p> <p>Juist het meten van effect op brede welvaart en op basis daarvan waarden van toekomstige investeringen is een cruciaal onderdeel van deze Regio Deal.</p>
<p>d. Sluit de aanpak aan bij inhoudelijke doelen uit het Regeerakkoord (of Rijksbeleid)?</p>	<p>De meervoudige opgave van verdichten en vergroenen draagt bij aan uiteenlopende doelen van het Regeerakkoord.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Het kabinet zet maatregelen en geld in voor preventie en gezondheidsbevordering, innovatie, en meer aandacht voor de kwaliteit van leven. Aanpak van overgewicht vormt een belangrijke doelstelling in de aanpak van Groene Verbinding Overvecht – Noorderpark. Het huidige programma ‘Versnelling Overvecht’ en de activiteiten in deze Regio Deal hebben een versterkend effect op elkaar. ▪ Stadslandbouw: het versterken van de verbinding tussen boer en burger. We ondersteunen initiatieven die de verbinding tussen boer en burger versterken, zoals city-landbouw en de verkoop van streekproducten op de boerderij. ▪ Duurzame energie: zonnevelden Groene Zone Noordvleugel Regio Amersfoort ▪ Natuurwaarden; Het kabinet wil het beleid ten aanzien van nationale parken voortzetten (Regeerakkoord, p.44). De in het Noorderpark gelegen Nieuwe Hollandse Waterlinie (NHW) is genomineerd voor UNESCO-werelderfgoed en staat daarmee ook onder aandacht van rijksbeleid. ▪ Mobiliteit: Het huidige kabinet gaat door met de aanleg van ontbrekende schakels in het wegennet, waaronder de Ring Utrecht. De Noordelijke Randweg Utrecht (NRU) wordt in dat geval specifiek genoemd (Regeerakkoord, p.41). De deelactiviteiten van deze Regio Deal passen en versterken dat beleid. Door verdichten en tegelijkertijd vergroenen is er ook sprake van verbeterde klimaatadaptatie, bijvoorbeeld op het gebied van hittestress en stedelijke waterproblematiek. ▪ Valorisatie en exporteerbaarheid: Er is sprake van sterke betrokkenheid van

	<p>kennisinstellingen in de regio met focus op valorisatie en exporteerbaarheid van kennis. Met de monitorgroep willen we in de regio inzetten op een effectmeting in een monitorgroep met de universiteit en het RIVM.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Samenwerking in Triple Helixverband: Start-ups en publiek-private samenwerking met het midden- en kleinbedrijf worden gestimuleerd (Regeerakkoord, p.12). Via de Economic Board Utrecht bestaat er toegang tot diverse investeringsfondsen voor het MKB in de Regio Utrecht. ▪ Uitnodiging tot investeren: Met de projecten in deze Regio Deal zetten we belangrijke stappen in de aanpak van de randen van het stedelijk gebied. Door kwaliteit toe te voegen op plekken waar die nu te wensen overlaat, creëren we randvoorwaarden voor verdere ontwikkeling, door zowel publieke als private partijen. Met andere woorden: we nodigen met deze ingrepen uit tot verdere investering in de kwaliteit van de overgang van stad naar groen.
e. Vraagt u om een niet-financiële inzet en bijdrage aan het Rijk?	De regio zoekt naar goede arrangementen om verdichten en vergroenen mogelijk te maken, en wil daarbij expertise van het Rijk vanuit verschillende invalshoeken benutten: financieel (inrichting fondsen, benutten huidige geldstromen), expertise ruimtelijke inrichting (bijvoorbeeld via het College van Rijksadviseurs), expertise natuurwaarden.
f. Is er voldoende output te verwachten in de periode 2019-2022?	<p>1. In 2022 zijn de eerste resultaten van het Groene lint Overvecht buiten zichtbaar: het lint is voor de bewoners onderdeel van de wijk geworden en wordt gebruikt voor activiteiten die bijdragen aan gezond stedelijk leven: zowel om te bewegen als om elkaar te ontmoeten. In Noorderpark zijn de verbeteringen van de routestructuur, de entrees en de poortfunctie van de forten en verschillende ondernemersinitiatieven gerealiseerd. Inwoners uit de stad weten het gebied voor hun (natuur)educatieve, sportieve en recreatieve activiteiten te vinden. De verbetering van de Gageldijk voor fietsen en wandelen wordt in samenhang met de opwaardering van de NRU opgepakt.</p> <p>2. In de Groene Zone Noordvleugel Regio Amersfoort wordt de ontwikkeling van deelgebied Waterrijk/Tuinpark voorzien eind 2019. Afhankelijk van de verdere planvorming, de ontwikkelingen rondom de zonnevelden, de opbrengsten en de mogelijke financiering zal de Regio Amersfoort overgaan tot het ontwikkelen van de overige deelgebieden. De planning is om in 2022 de andere deelgebieden en de verbindingen gerealiseerd te hebben.</p> <p>3. Er zijn metingen gedaan op de indicatoren van de brede welvaart. De metingen vinden plaats in 2019 (nulmeting), 2021 (voortgang) en 2022 (slotmeting).</p>
Regionale aspecten	
a. Wordt aangegeven waarom deze opgave kenmerkend is voor deze regio?	<p>De opgave verdichten en vergroenen is kenmerkend voor de regio Utrecht. Zoals hierboven betoogd, zet de combinatie van hoge bevolkingsgroei en de nog steeds in belang toenemende functie als rotonde van Nederland de huidige, unieke parkachtige kwaliteit van het groen zeer sterk onder druk, evenals de gezondheid van haar inwoners. De regio Utrecht is door haar compacte oppervlakte, bevolkingsdichtheid en natuurwaarden gedwongen om intelligente oplossingen te bieden. Vooral de risico's en kansen van deze grote groeiopgave brengen de urgentie voor regio Utrecht als knooppunt in Nederland duidelijk naar voren.</p> <p>Het competitieve en innovatieve karakter van de regio biedt tegelijkertijd een grote kans. Juist in de Utrechtse regio, met onder andere de sterke concentratie aan Life Science and Health op het Utrecht Science Park, zijn bedrijven en kennisinstellingen in staat om oplossingen te ontwikkelen en toe te passen op het gebied van gezond stedelijk leven.</p>
b. Is omschreven wie de doelgroep(en) is/zijn van de Regio Deal c.q. voor wie de regionale opgave geldt?	<p>Voor de volgende groepen geldt de regionale opgave in het bijzonder. Zij zullen de effecten van de Regio Deal gaan merken:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De bewoners in Utrecht Overvecht en het noorden van Regio Amersfoort zien kwaliteit van hun leefomgeving sterk verbeterd, en zullen zich uitgenodigd voelen om zowel dichtbij huis als in het aanliggende natuurgebied te bewegen, vertoeven en anderen te ontmoeten. In Overvecht gaat het om een grote groep kwetsbare personen. - Op termijn, bewoners van de regio, omdat deze aanpak verder in de regio navolging krijgt. - Bedrijven en kennisinstellingen die een bijdrage kunnen leveren aan de inrichting van deze gebieden met nieuwe oplossingen.

	- Nationale en internationale toeristen en bezoekers van recreatiegebieden en steden in de regio.
c. Is er bovenregionale uitstraling (regio-overstijgend effect) of gaat deze opgave de draagkracht van de regio te boven?	<p>Het is in het belang van Nederland dat de regio Utrecht haar aantrekkelijkheid verder versterkt, zonder de functie van “rotonde van Nederland” onder druk te zetten. Voor veel mensen vormt de regio een aantrekkelijke woonomgeving, juist vanwege haar centrale ligging. En het dynamische kennismilieu is belangrijk voor de Nederlandse economie.</p> <p>Concepten die we met de impuls van de Regio Deal in gang zetten kunnen elders worden toegepast, bijvoorbeeld de gebiedsinterventies die de meest gunstige effecten teweeg brengen. De brede welvaartsindicator is ook voor andere Regio Deals in Nederland relevant én toepasbaar.</p> <p>Om deze beweging mogelijk te maken zijn investeringen nodig die in sommige gevallen de draagkracht van de regio te boven gaan. Om maatschappelijk en economisch rendement te halen uit kwalitatief hoogwaardige stad-land verbindingen zijn soms forse voorinvesteringen nodig.</p>
Financiële aspecten	
a. Valt het voorstel binnen de bandbreedte van € 5 miljoen - € 40 miljoen?	De gevraagde inzet van middelen uit de regio-envelop bedraagt 32,8 miljoen euro. [Zie voor de begroting het ‘Activiteitenprogramma en begroting’ op de laatste bladzijde]
b. Zijn er toezeggingen omtrent (ten minste) evenredige cofinanciering?	De cofinanciering bedraagt € 36,8 miljoen euro en betreft harde toezeggingen van de gezamenlijke partners.
c. Is financiële houdbaarheid (het financieringsmodel) geborgd?	<p>1. De drie projecten rondom Utrecht-stad, de transformatie van het Henry Dunantplein naar een parkverbinding in de stad, de investeringen in het Groene Lint in het parkachtige groen ten noordoosten van Utrecht-stad en extra activiteiten voor de inzet van groen voor meer bewegen, onderling contact en gezondheid vergen € 51,1 miljoen. Daarvan betalen gemeenten, waterschap, natuurorganisaties, Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB) en private eigenaren € 25,8 miljoen, zodat een additionele bijdrage van € 25,3 miljoen nodig is voor deze impuls.</p> <p>2. De gemeente Amersfoort en de provincie Utrecht leggen respectievelijk aan financiering € 4,7 en € 2,1 miljoen in. Gemeente Nijkerk investeert in de dialoog met de inwoners €50.000. Rijkswaterstaat investeert in de realisatie van nieuw natuur- en bosgebied (ca. 40 ha), € 2,5 miljoen. Burgerinitiatieven investeren in de realisatie van nieuwe groen/recreatieve functies in het gebied en nemen het bijbehorende beheer op zich, naar schatting € 0,5 miljoen. Door de verkoop van kavels komt een bedrag vrij van naar schatting € 1 miljoen. In de drie deelprojecten van ‘Over de Laak’ wordt in totaal € 5 miljoen investering van het Rijk gevraagd. Voor het aanleggen van de verbindingen is een bedrag van € 2,5 miljoen nodig. Dat brengt de gevraagde rijksbijdrage voor de projecten binnen Groene Zone Noordvleugel Regio Amersfoort op € 7,5 miljoen.</p> <p>3. De partijen die de Brede Welvaartsindicator ontwikkelen, stellen hier € 0,5 miljoen euro voor ter beschikking. Om toepassing op de projecten in de Regio Deal mogelijk te maken, wordt € 0,5 miljoen rijksbijdrage gevraagd. Met deze inzet kan ook de toepassing van de Brede Welvaartsindicator in andere Regio Deals verkend worden.</p>
d. Is er een doelmatige besteding van middelen te verwachten?	Door besteding van de middelen in deze Regio Deal worden projecten mogelijk gemaakt die van essentieel belang zijn voor de inwoners van de regio Utrecht, maar die op dit moment niet haalbaar zijn zonder aanvullende financiering van het Rijk. Onderdeel van de deal is het werken aan nieuwe businessmodellen om private partijen mee te laten betalen aan de toevoeging van groene kwaliteit in een stedelijke omgeving. Het concept ‘Ringpark Utrecht’ geeft ook betekenis en richting aan de grote transities die op ons afkomen, ten aanzien van energie, voedsel en mobiliteit. Daarnaast is het een wenkend perspectief voor andere opgaven, die belangrijk zijn in de Gezond Stedelijk Leven agenda, waaraan we als regio al volop werken, zoals water, landschap, en recreatie.

<p>Organisatorische aspecten</p> <p>a. Geeft u aan hoe u de governance invult?</p>	<p>De Regio Deal is ondertekend door de provincie Utrecht, de gemeente Utrecht, de gemeente Amersfoort, de Economic Board Utrecht en de Universiteit Utrecht. Daarnaast verleent een groot aantal partners haar steun aan deze Regio Deal. Twee belangrijke netwerken daarin zijn de Regio Amersfoort (9 gemeenten) en de U10 (12 gemeenten).</p> <p>Per project zijn reeds functionerende coalities die de voortgang van de vier projecten oppakken:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Groene verbinding Utrecht Overvecht/Noorderpark: Voor het nog op te starten project Groene Lint Overvecht zijn de volgende partijen logische samenwerkingspartners: zorgaanbieders, sportverenigingen, sociaal-maatschappelijke instellingen, bewonersverenigingen, woningcorporaties en huisartsen. Wat betreft Noorderpark hebben de gemeenten De Bilt en Utrecht, de provincie Utrecht, Staatsbosbeheer en Recreatieschap Stichting Groenlanden met inbreng van ondernemers, omwonenden en gebruikers van het gebied een het Toekomstperspectief Noorderpark/Ruigenhoek opgesteld. Dit Toekomstperspectief is de basis voor de gebiedssamenwerking en uitvoeringsprojecten. Daarnaast worden een aantal natuureducatieve en sociale programma's ondersteund. 2. Groene Zone Noordvleugel Regio Amersfoort: met gebiedsontwikkeling is ervaring opgebouwd met de samenwerking tussen de verschillende betrokken actoren. Eerder werkten overheden en gebiedspartijen nauw samen in het behoud en ontwikkeling van het Nationaal Landschap Arkemheen-Eemland. Daarmee is de zorg voor landschap, natuur, recreatie en de agrarische sector onderwerp binnen de bestuurlijke samenwerking Regio Amersfoort. Betrokken partijen: gemeenten Noordvleugel Regio Amersfoort (Amersfoort, Nijkerk, Bunschoten), provincies (Utrecht, Gelderland), Rijksoverheid (EZK, LNV, I&W), waterschap (Vallei en Veluwe), grondeigenaren, Land- en Tuinbouw Organisatie (LTO), terreinbeherende organisaties (Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Gelders Landschap en Kastelen). 3. Brede Welvaartsindicator: Universiteit Utrecht, UMC Utrecht, RIVM, TNO, Rabobank, Economic Board Utrecht.
<p>b. Is er sprake van PPS/Triple Helix-samenwerkingsverbanden?</p>	<p>De Economic Board Utrecht (EBU) is mede-ondertekenaar van deze Deal. De EBU heeft Gezond Stedelijk Leven als centrale doelstelling en de deelnemende overheden, bedrijven, kennisinstellingen hebben zich aan deze ambitie verbonden en een trackrecord opgebouwd in gezamenlijke acties en innovatieve interventies.</p> <p>De komende jaren wil de regio Utrecht haar Gezond Stedelijk Leven-agenda uitwerken en verdiepen: samen met het Rijk en andere regio's oplossingen ontwikkelen, testen en toepassen die Gezond Stedelijk Leven in Nederland en daarbuiten mogelijk gaan maken.</p>
<p>c. Is er voldoende organisatorisch vermogen voor realisatie in 2019-2022?</p>	<p>De gezamenlijke agenda voor Gezond Stedelijk Leven heeft in de afgelopen jaren steeds verder gestalte gekregen in de samenwerking tussen publieke en private partners in de regio Utrecht. Het realiseren van deze Regio Deal draagt bij aan het verder vorm geven van deze samenwerking en geeft een impuls aan de structurele inbedding.</p>

Activiteitenprogramma en begroting

Actie	Benodigde investering (in mio)	Waarvan cofinanciering (in mio)	Gevraagde Rijksbijdrage 2019-2022 (in mio)
I Stad-land verbindingen	69,6	36,8	32,8
Henry Dunantplein (NRU) stadsparkverbinding	34	17	17
Groene Lint van Utrecht Overvecht	6	3	3
Noorderpark, Ruigenhoek (inclusief forten)	11,1	5,8	5,3

Groene Zone Noordvleugel Regio Amersfoort (bestaande uit Over de Laak en de stad-land-verbindingen)	18,5	11	7,5
II Effectmeting	1	0,5	0,5
UU, UMC Utrecht, RIVM, TNO, Rabobank, EBU	1	0,5	0,5
Totaal	70,6	37,3	33,3